

Viridis

Onderzoeksbureau
voor natuur en landschap

Oktober 2022

VOORTOETS WET NATUURBESCHERMING

Hotel Vroonweg Renesse

Ecologisch Adviesbureau Viridis bv
Randweg 30
4104 AC Culemborg

T 0345 753 275
E info@bureau-viridis.nl
W www.bureau-viridis.nl
KvK 110 557 87
Btwnr NL 8212 39 119 B01
IBAN NL46 TRIO 0198 4486 00

Tekst: E. (Ewoud) van der Ploeg

Projectnummer: 2022-128

Wijze van citeren: Van der Ploeg, E. 2022. Voortoets Wet natuur-
bescherming Hotel Vroonweg Renesse. Ecolo-
gisch Adviesbureau Viridis, Culemborg, PRNR-
2022-128.

In opdracht van: Juust

Contactpersoon: Mw. J. (Janita) van Gastel

Datum: Definitief, 15 november 2022

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Ecologisch Adviesbureau Viridis bv, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Ecologisch Adviesbureau Viridis is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van Ecologisch Adviesbureau Viridis. De opdrachtgever vrijwaart Ecologisch Adviesbureau Viridis voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Omdat ecologisch onderzoek een momentopname is, kan de aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. Ecologisch Adviesbureau Viridis is mede om die redenen lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij zo goed mogelijk op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij onze onderzoekskwaliteit. Wij zijn echter niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

E. (Ewoud) van der Ploeg

VOORTOETS WET NATUURBESCHERMING

Hotel Vroonweg Renesse

In opdracht van: Juust

Inhoud

1	Inleiding	2	5	Effectbeoordeling	10
1.1	Aanleiding en context	2	5.1	Stikstofberekening	11
1.2	Onderzoeksvragen	2	5.1.1	Berekening AERIUS	11
2	Plangebied en werkzaamheden	3	5.1.2	Resultaten AERIUS	11
2.1	Beschrijving van het plangebied	3	5.1.3	Conclusie stikstofberekening	11
2.2	Beschrijving van de werkzaamheden	3	5.2	Overige verstoringsfactoren	11
3	Onderzoeksmethode	5	5.2.1	Habitattypen	11
4	Beschrijving Natura2000-gebied	6	5.2.2	Habitatrichtlijnsoorten	17
4.1	Instandhoudingsdoelstellingen	6	5.3	Cumulatie	18
4.2	Ligging t.o.v. Natura 2000-gebieden	6	6	Conclusie en advies	19
4.3	Kop van Schouwen	6	7	Bronnen	20
4.4	Voordelta	7	7.1	Literatuur	20
4.5	Oosterschelde	7	7.2	Websites	20
4.6	Habitattypen en -soorten	7			

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en context

De gemeente Schouwen Duiveland werkt aan de herinrichting van het terrein rond de voormalige strandkerk aan de Vroonweg te Renesse. Binnen de contouren van de herinrichting is een verouderd hotel gelegen, dat niet meer voldoet aan de standaarden van deze tijd en met het beperkte aantal kamers niet rendabel is. Het voornemen is het bestaande hotel te slopen en ter plaatse een hotel te realiseren met ruim 100 kamers meer dan in de huidige situatie. Het plangebied omvat tevens een gedeelte van het voormalige terrein van de strandkerk. Juust vervult binnen het project een rol in het kader van de ruimelijke ontwikkeling en heeft Bureau Viridis gevraagd de in 2017 uitgevoerde voortoets Wet natuurbescherming (Van der Ploeg, 2017) te actualiseren. Destijds omvatte de toetsing een ruimer gebied waarbij ook het terrein van de strandkerk en het omliggend wegennet betrokken werd. Voorliggende toetsing gaat uitsluitend in op de sloop en nieuwbouw van het hotel.

Wanneer ingrepen plaatsvinden in of nabij een door de Wnb wettelijk beschermd Natura 2000-gebied kunnen de instandhoudingsdoelstellingen van de aangewezen habitattypen en -soorten in het geding komen. In dat kader dient een voortoets Wet natuurbescherming te worden uitgevoerd, om te bepalen of negatieve effecten zijn te verwachten. In de omgeving van

het plangebied liggen drie Natura 2000-gebieden, waarop het project invloed kan hebben, te weten: Kop van Schouwen, Voordelta en Oosterschelde. Het plangebied grenst direct aan het Natura 2000-gebied 'Kop van Schouwen', 'Voordelta' bevindt zich op circa 1400 meter afstand en de 'Oosterschelde' op circa 3400 meter.

In dit kader heeft Juust aan Ecologisch Adviesbureau Viridis opdracht gegeven een onderzoek uit te voeren naar het optreden van negatieve effecten op omliggende Natura 2000-gebieden middels een Voortoets gebiedsbescherming.

1.2 Onderzoeksvragen

Om goed voorbereid te zijn op een eventueel noodzakelijke vergunningsaanvraag van de Wet natuurbescherming geeft de Voortoets Wet natuurbescherming antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

Voortoets Natura 2000

- Zijn er negatieve effecten op plaatselijk aangewezen habitatsoorten en -typen te verwachten?
- Ondervinden de aangewezen instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden 'Kop van Schouwen', 'Voordelta' en 'Oosterschelde' negatieve effecten van de ontwikkelingen?
- Is het noodzakelijk een Verslechteringstoets of Passende Beoordeling op te stellen voor het plan?

2 Plangebied en werkzaamheden

2.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit het hotel en omliggende tuin gelegen aan de Vroonweg te Renesse en een gedeelte van het terrein waarop voorheen de strandkerk was gesitueerd. In 2022 is het plangebied kort bezocht, waarbij is geconstateerd dat aan de situatie in 2017 niet veel is veranderd. Het hotel is over het algemeen goed onderhouden, op enkele scheef liggende dakpannen en achterstallig schilderwerk na. Betimmeringen zijn nog goed afgedicht en overige kieren en spleten zijn niet aangetroffen. De tuin bestaat nog steeds uit deels verwilderde bloemenperken en grasland, alsmede de vijver, die ook in 2022 nog een vervallen

indruk wekte. Binnen het terrein is ook parkeergelegenheid aanwezig.

In Afbeelding 1.1 en 1.2 en Figuur 1.1 is een impressie en de ligging van het plangebied weergegeven.

2.2 Beschrijving van de werkzaamheden

De werkzaamheden omvatten het slopen van het bestaande hotel en het realiseren van een nieuw hotel met een sterke vermeerdering van het aantal kamers. Binnen het nieuwe hotel zullen ook welness-faciliteiten worden gerealiseerd.

Afbeelding 1.1 | Zicht op het hotel aan de Vroonweg te Renesse

Afbeelding 1.2 | Entree van het hotel

Figuur 2.1 | Globaal overzicht plangebied hotel Vroonweg Renesse

3 Onderzoeksmethode

De Voortoets verkent of door de ontwikkelingen waarin het plan voorziet mogelijk negatieve gevolgen optreden voor de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden 'Kop van Schouwen', 'Voordelta' en 'Oosterschelde'. De Voortoets bestaat uit verschillende stappen, waarbij de volgende vraag centraal staat: *is er een kans op een significant negatief effect?* Op deze vraag zijn drie antwoorden mogelijk:

1. Er is zeker geen negatief effect. Negatieve gevolgen kunnen worden uitgesloten. Er is geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig. Dit betekent tevens dat verdere toetsing en aanvullende beoordeling niet nodig is;
2. Negatieve gevolgen kunnen weliswaar niet worden uitgesloten, maar leiden zeker niet tot significante aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden. In dit geval dient een 'Verslechteringstoets' te worden uitgevoerd. Hierbij wordt de kans op een effect beoordeeld.

3. Er kunnen negatieve gevolgen verwacht worden die kunnen leiden tot significante aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. In dit geval dient een 'Passende Beoordeling' te worden uitgevoerd. Hierbij wordt in detail de kans op een significant effect beoordeeld.

De gegevens van het literatuuronderzoek en de veldinventarisatie vormen de basis voor de toetsing. Tijdens het veldonderzoek zijn aanwezige habitattypen en -soorten in en rondom het plangebied in beeld gebracht.

Met behulp van een Voortoets wordt onderzocht of de werkzaamheden (significant) negatieve effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen binnen de Natura 2000-gebieden. De Voortoets bestaat uit een beschrijving van het plan, de te verwachten effecten binnen en buiten het Natura 2000-gebied, en een analyse of daarbij (mogelijkerwijs) sprake is van (significante) negatieve effecten.

4 Beschrijving Natura2000-gebied

4.1 Instandhoudingsdoelstellingen

Voor de Natura 2000-gebieden is een aantal algemene instandhoudingsdoelen geformuleerd:

- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Voor alle Natura 2000-gebieden in Nederland zijn naast de algemene instandhoudingsdoelstellingen tevens specifieke instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Het gaat hierbij om gerichte doelstellingen voor habitattypen of -soorten van de Habitatrichtlijn en/of soorten van de Vogelrichtlijn waarvoor het gebied van bijzondere waarde is.

Specifieke instandhoudingsdoelstellingen zijn soort- of habitatgebonden. Per soort en habitatype is een oordeel gegeven over de landelijke staat van instandhouding. Tevens is het belang van het gebied en de daarbij behorende specifieke instandhoudingsdoelstellingen aangegeven. Op grond van de staat van instandhouding en het relatief belang van soorten en habitattypen zijn de belangrijkste verbeteropgaven en doelen op landelijk niveau vastgesteld. Deze landelijke doelen vormen de kaders voor de formulering van instandhoudingdoelen op gebiedsniveau. Zo is

uiteindelijk per Natura 2000-gebied de instandhoudingsdoelstelling wat betreft de oppervlakte en kwaliteit van het gebied weergegeven. De gebiedsdoelen zijn geformuleerd in termen van behoud, verbetering van de kwaliteit en uitbreiding verspreiding.

4.2 Ligging t.o.v. Natura 2000-gebieden

Bij de beoordeling van de mogelijke effecten van de werkzaamheden speelt de ligging van het project ten opzichte van wettelijke beschermde Natura 2000-gebieden een grote rol. De ontwikkelingen zullen buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied worden uitgevoerd. Er zijn mogelijk negatieve effecten te verwachten van de werkzaamheden of externe werking op de aangewezen habitattypen en -soorten en de instandhoudingsdoelstellingen. Een Voortoets voor de werkzaamheden is noodzakelijk. In de volgende paragrafen worden de verschillende nabij gelegen Natura 2000-gebied kort beschreven. De beschrijvingen zijn hierbij ontleend aan de website van het Ministerie van LNV.

4.3 Kop van Schouwen

De Kop van Schouwen is een duingebied op het westelijke uiteinde van Schouwen-Duiveland. Het gebied omvat een aantal deelgebieden met een verschillende ontstaansgeschiedenis, waardoor kalkrijke jonge duinen, kalkarme oude duinen, klifduinen en stuifduinen aanwezig zijn. Aan de zeezijde van het gebied zijn de duinen sterk geaccidenteerd, met natuurlijke begroeiing, verstuivingsprocessen en natte valleien; de open binnenduinen zijn licht golvend. Daardoor komt een brede variatie aan duinhabitattypen voor. In de aangroeiende noordwestpunt (Verklikkerduinen) zijn jonge duinvalleien aanwezig. De iets zuidelijker gelegen Meeuwenduinen vormen een naar verhouding grootschalig actief stuivend duin waarin in de laatste 50 jaar geen maatregelen zijn getroffen voor vastlegging van het duin. Er komen evenwel geen duinvalleien in voor. In de Zeepe duinen ten oosten daarvan zijn in het kader van natuurontwikkeling valleien opnieuw uitgegraven en zijn nieuwe uitblazingsvalleien ontstaan. In het zuidwesten van het gebied worden jonge duinen met struweel en bos aangetroffen. In de oostelijke binnenduinen liggen ontkalkte

vroongronden met soortenrijke graslanden, afgewisseld met de zogenaamde elzenmeten, duinheide en landgoedbossen. Tussen Burgh-Haamstede en Renesse zijn de meeste natte duinvalleivegetaties te vinden.

4.4 Voordelta

De Voordelta omhelst het ondiepe zeegedeelte van de Zeeuwse en Zuid-Hollandse Delta. Het gebied wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een gevarieerd en dynamisch milieu van kustwateren (zout), intergetijdengebied en stranden, dat een relatief beschutte overgangszone vormt tussen de (voormalige) estuaria en volle zee. Na de afsluiting van de Deltawerken is dit kustgedeelte sterk aan veranderingen onderhevig geweest, waarbij een uitgebreid stelsel van droogvallende en diepere zandbanken is ontstaan met daartussen diepere geulen. Door erosie- en sedimentatieprocessen treden verschuivingen op in de omvang van de intergetijdengebieden. Daarbij heeft o.a. de "zandhonger" van de Oosterschelde, maar ook de uitbreiding van de arealen door aanslibbing in de Kwade Hoek effect op de Voordelta (Westplaat). De waterkwaliteit wordt beïnvloed door met name de uitstroming van Rijn en Maas via de Haringvlietsluizen. Mede door deze aanvoer van voedingsstoffen kent de Voordelta een hoge voedselrijkdom. In de randen van het gebied bij Voorne en Goeree ligt een aantal schorren en meer slikkige platen. Verder horen ook de stranden van de Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden, waar plaatselijk duinvorming optreedt, tot het gebied.

4.5 Oosterschelde

Het gebied Oosterschelde is een onderdeel van het voormalige estuarium van de Schelde. In 1986 is de Oosterschelde van de zee afgesloten door een stormvloedkering, die de getijdenwerking nog in enige mate toelaat. Als gevolg van de getijdenstromen vinden erosie- en sedimentatieprocessen plaats die resulteren in

een wisselend patroon van schorren, slikken en droogvallende platen (het intergetijdengebied), ondiep water en diepe getijdengeulen. In de monding van de Oosterschelde bevinden zich de diepste stroomgeulen die plaatselijk een diepte bereiken van 45 meter. Tussen deze stroomgeulen en in het gebied ten oosten van de Zeelandbrug bevinden zich uitgestrekte gebieden met ondiepe wateren met zandbanken. In het oosten en noorden van het gebied komen grote oppervlakten slikken voor. Binnendijs wordt langs de oever een groot aantal karrevelden, inlagen en kreekrestanten tot het gebied gerekend. Deze gebieden bestaan voornamelijk uit vochtige graslanden en open water. Het water, het intergetijdengebied en de binnendijs gelegen gebieden vormen tezamen het leefmilieu voor de rijke flora en fauna van het gebied. De grote variatie aan milieutypen in het gebied gaat gepaard met een grote diversiteit aan dier- en plantensoorten. Genoemde variatie aan milieutypen wordt bepaald door factoren als getij, stroming, watertemperatuur, hoogteligging, waterkwaliteit en sediment-samenstelling. Het gebied is in 2005 met 190 ha uitgebreid in het kader van een LIFE-project als onderdeel van het natuurontwikkelingsproject Plan Tureluur.

4.6 Habitattypen en -soorten

De aangewezen habitattypen en -soorten voor de Natura 2000-gebieden 'Kop van Schouwen', 'Voordelta', en 'Oosterschelde' zijn weergegeven in de onderstaande Tabel 4.1-4.3. Bij de aangewezen habitattypen en -soorten zijn de instandhoudingsdoelstellingen weergegeven. In de eerste kolom achter de habitattypen en -soorten is de landelijke staat van instandhouding weergegeven, vervolgens de doelstelling voor de oppervlakte en/of kwaliteit en de doelstelling voor het leefgebied en/of omvang van de populatie.

Tabel 4.1 | Habitattypen en -soorten van Natura 2000-gebied 'Kop van Schouwen'.

Habitattypen	Landelijke SVI	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.
H1330A Schorren en zilte graslanden	-	=	=	
H2110 Embryonale duinen	+	=	=	
H2120 Witte duinen	-	=	>	
H2130A* Grijze duinen (kalkrijk)	--	>	>	
H2130B* Grijze duinen (kalkarm)	--	>	>	
H2130C* Grijze duinen (heischraal)	--	>	>	
H2150* Duinheiden met struikhei	+	=	=	
H2160 Duindoornstruwelen	+	=	=	
H2170 Kruipwilgstruwelen	+	=	=	
H2180A Duinbossen (droog)	+	= (<)	=	

H2180B Duinbossen (vochtig)	+	= (<)	>	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	-	= (<)	=	
H2190A Vochtige duinvalleien (open water)	+	>	>	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	>	>	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	+	>	>	
H2190D Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	-	=	=	
H6410 Blauwgraslanden	--	=	=	
Habitatrichtlijnsoorten				
H1014 Nauwe korfslak	-	=	=	=
H1340* - Noordse woelmuis	--	=	>	=
H1903 - Groenknolorchis	--	>	>	>

Landelijke SVI = Landelijke staat van instandhouding: + gunstig; - matig gunstig; -- zeer ongunstig.

Doelstelling voor oppervlakte en kwaliteit: = behoud; = (<) Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering; > uitbreiding.

Doelstelling voor leefgebied en/of omvang populatie: = behoud; > uitbreiding/verbetering.

*** voor een naam betekent het prioritair soort of habitattypen. Hiervoor zijn spoedmaatregelen gewenst.**

Tabel 4.2 | Habitattypen en -soorten van Natura 2000-gebied 'Voordelta'.

Habitattypen	Landelijke SVI	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.
H1110A Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied)	-	=	=	
H1110B Permanent overstroomde zandbanken, (Nz-kustzone)	-	=	=	
H1140A Slik- en zandplaten (getijdengebied)	-	=	=	
H1140B Slik- en zandplaten (Noordzee-kustzone)	+	=	=	
H1310A – Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	-	=	=	
H1310B – Zilte pionierbegroeiingen (zevetmuur)	+	=	=	
H1320 Slijkgrasvelden	--	=	=	
H1330A – Schorren en zilte graslanden (Buitendijks)	-	=	=	
H2110 Embryonale duinen	+	=	=	
H2120 Witte duinen	-	=	>	
Habitatrichtlijnsoorten				
H1095 Zeeprink	-	=	=	>
H1099 Rivierprink	-	=	=	>
H1102 Elft	--	=	=	>
H1103 Fint	--	=	=	>
H1351 Bruinvis	-	=	>	=
H1364 – Grijze zeehond	-	=	=	=
H1365 – Gewone zeehond	+	=	>	>

Landelijke SVI = Landelijke staat van instandhouding: + gunstig; - matig gunstig; -- zeer ongunstig.

Doelstelling voor oppervlakte en kwaliteit: = behoud; = (<) Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering; > uitbreiding.

Doelstelling voor leefgebied en/of omvang populatie: = behoud; > uitbreiding/verbetering.

*** voor een naam betekent het prioritair soort of habitattypen. Hiervoor zijn spoedmaatregelen gewenst.**

Tabel 4.3 | Habitattypen en -soorten van Natura 2000-gebied 'Oosterschelde'.

Habitattypen	Landelijke SVI	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.
H1160 Grote baaien	--	=	>	
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	-	>	=	
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zevetmuur)	+	=	=	
H1320 Slijkgrasvelden	--	=	=	
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	=	=	
H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	-	>	=	

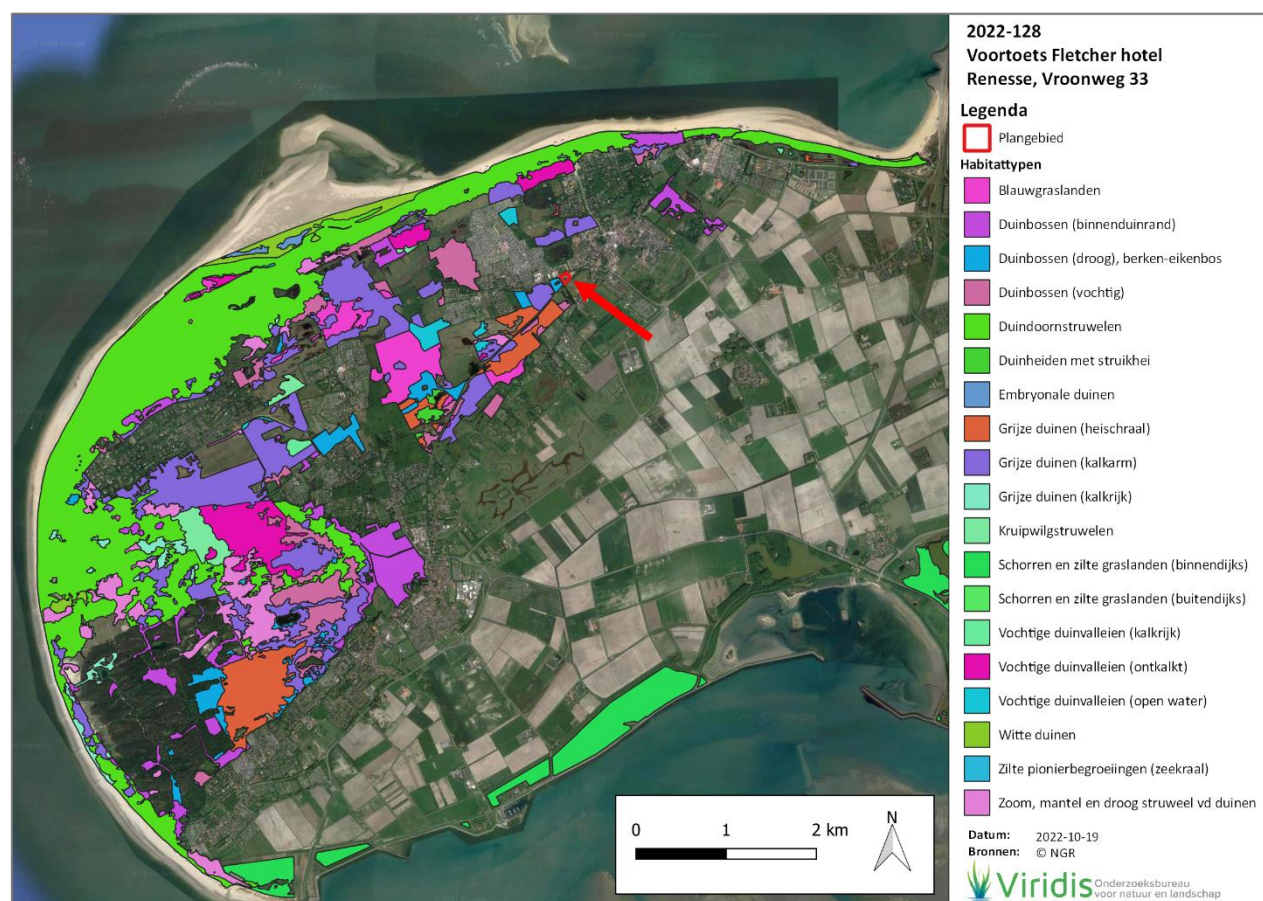
H2130A* Grijze duinen (kalkrijk)	--	=	=	
H2160 Duindoornstruwelen	+	=	=	
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	-	>	>	
H7210 Galigaanmoerassen	-	=	=	
Habitatrichtlijnsoorten				
H1103 Fint	--	=	=	>
H1340* Noordse woelmuis	--	>	=	>
H1351 Bruinvis	-	=	=	=
H1364 – Grijze zeehond	-	=	=	=
H1365 – Gewone zeehond	+	=	=	=

Landelijke SVI = Landelijke staat van instandhouding: + gunstig; - matig gunstig; -- zeer ongunstig.

Doelstelling voor oppervlakte en kwaliteit: = behoud; = (<) Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering; > uitbreiding.

Doelstelling voor leefgebied en/of omvang populatie: = behoud; > uitbreiding/verbetering.

* voor een naam betekent het prioritaire soort of habitattypen. Hiervoor zijn spoedmaatregelen gewenst.

Figuur 4.1 | Overzicht habitattypen in de omgeving van het plangebied.

5 Effectbeoordeling

Niet alleen ingrepen in een Natura 2000-gebied kunnen invloed hebben op instandhoudingsdoelen, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied. De mogelijke schadelijke factoren op instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied zijn inzichtelijk gemaakt met behulp van de effectenindicator (Ministerie van EZ, 2013). De effectindicator geeft informatie over de gevoeligheid van soorten en habitattypen voor de meest voorkomende storende factoren.

In Tabel 5.1 is de effectenindicator voor het Natura 2000-gebied 'Kop van Schouwen' weergegeven. Voor zowel het gebied 'Voordelta' en 'Oosterschelde' geldt dat deze voor veruit de meeste verstoringsfactoren te ver weg zijn gelegen. Voor deze gebieden is uitsluitend verontreiniging door stikstofdepositie een relevante factor en is het opnemen van een volledige effectenindicator overbodig. De factor 'verontreiniging door stikstofdepositie' wordt voor de laatstgenoemde gebieden in paragraaf 5.1 wel behandeld.

De werkzaamheden kunnen mogelijk leiden tot (significante) negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van de aangewezen habitattypen en

habitatrichtlijnsoorten. De volgende effecten zijn getoetst:

- Oppervlakteverlies/verlies leefgebied;
- Versnippering
- Verontreiniging
- Verdroging
- Verstoring door geluid;
- Verstoring door licht;
- Verstoring door trillingen;
- Optische verstoring;
- Verstoring door mechanische effecten.

Voor voorliggend project geldt dat de uitvoering van een stikstofberekening noodzakelijk is. Deze is reeds door Juust aan Bureau Viridis geleverd. De aanlegfase is onder de huidige regelgeving vrijgesteld (let op: een aanstaande uitspraak van de Raad van State kan hier verandering in brengen), maar is in de berekening al wel meegenomen. Met name in de gebruiksfase is door de grotere verkeersaantrekkende werking een blijvende toename in stikstofdepositie te verwachten, welke mogelijk wordt gesaldeerd door de omzetting van het huidige gasgestookte hotel, naar een volledig elektrisch opererend hotel.

Deze en de overige te verwachten effecten zullen in onderstaande tabel (Tabel 5.1) en tekst per habitat-type en soort besproken worden.

Tabel 5.1 | Storingfactoren op instandhoudingsdoelen Kop van Schouwen volgens de effectindicator van het Ministerie van EZ voor habitattypen en -soorten (rood = zeer gevoelig; oranje = gevoelig; groen = niet gevoelig; wit = onbekend; X= niet van toepassing).

	Oppervlakteverlies	Versnippering	Verontreiniging	Verdroging	Geluid	Licht	Trilling	Optisch	Mechanisch
H1330A Schorren en zilte graslanden				X	X	X	X		
H2110 Embryonale duinen					X	X	X		
H2120 Witte duinen					X	X	X		
H2130 Grijze duinen					X	X	X		
H2150 Duinheiden met struikheide					X	X	X		
H2160 Duindoornstruwelen					X	X	X		
H2170 Kruipwilgstruwelen					X	X	X		
H2180 Duinbossen					X	X	X		

H2190A Vochtige duinvalleien					x	x	x		
H6410 Blauwgraslanden					x	x	x		
H1014 Nauwe korfslak									
H1340 Noordse woelmuis									
H1903 Groenknolorchis		x			x	x	x	x	

5.1 Stikstofberekening

Depositie van stikstof kan met name in gebieden met een voedselarme bodem of de aanwezigheid van nutriëntenarm (gebiedseigen) water leiden tot sterke veranderingen in de vegetatiestructuur en -samenstelling. Sommige Natura 2000-gebieden bevatten stikstofgevoelige habitattypen waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden. De Natura 2000-gebieden 'Kop van Schouwen', 'Voordelta' en 'Oosterschelde' vallen binnen die categorie en liggen op een zodanige afstand dat invloed van deze verstoringfactor niet op voorhand is uit te sluiten.

Met behulp van Aeries Calculator is berekend wat de gevolgen zijn van de ontwikkeling voor de stikstofdepositie op de verschillende habitats (Van Gastel en Witbreuk, 2022). Aan de hand van de resultaten kan worden bepaald of het project vergunningsplichtig is. Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. Voor wat betreft het aspect stikstofdepositie is het niet meer nodig om een AERIUS-berekening uit te voeren van de realisatiefase, maar deze uitspraak staat momenteel onder druk. Daarom is de aanlegfase toch mee berekend.

5.1.1 Berekening AERIUS

Voor een gedetailleerde beschrijving van de gevolgde rekenmethode wordt verwezen naar Van Gastel en Witbreuk, 2022. Uitgangspunt van de berekening is om te bepalen of de toename van het aantal kamers in de nieuwe situatie en de daarmee samenhangende verkeersgeneratie is te salderen door de omzetting van het gasgestookte hotel naar een volledig elektrisch opererend hotel. Voor de aanlegfase wordt bepaald of de inzet van de machines zorgt voor een toename van de stikstofdepositie ten opzichte van het bestaande, gasgestookte hotel, dat tijdens de werkzaamheden uiteraard niet meer in werking is.

5.1.2 Resultaten AERIUS

Uit de berekening komt naar voren dat zowel tijdens de aanlegfase, als tijdens de gebruiksfase de eventuele toename van de stikstofdepositie volledig wordt

gesaldeerd door het stopzetten van het gasverbruik (aanlegfase) en het omzetten van het gasgestookte hotel naar een elektrisch opererend hotel (gebruiksfase). Er is in beide perioden geen toename van de stikstofdepositie te verwachten. Voor geen van de aangewezen habitattypen wordt de kritische depositiewaarde overschreden.

5.1.3 Conclusie stikstofberekening

De uitstoot die het bouwverkeer (aanlegfase) en de verkeersbewegingen tijdens de gebruiksfase zal genereren, leiden niet tot een toename van stikstofdepositie op aangewezen habitattypen binnen de omliggende Natura 2000-gebieden 'Kop van Schouwen', 'Voordelta' en 'Oosterschelde'. Negatieve effecten door deze verstoringfactor zijn voor alle Natura 2000-gebieden in de omgeving uitgesloten.

5.2 Overige verstoringfactoren

5.2.1 Habitattypen

Er zijn tien habitattypen aangewezen voor het Natura 2000-gebied 'Kop van Schouwen' (Tabel 6.1). De habitattypen H2180 Duinbossen en H2130 Grijze duinen komen het dichtst bij het plangebied voor, vanaf enkele tientallen meters afstand tot het plangebied. De andere habitattypen komen verder van het plangebied voor (Figuur 4.1). In onderstaande tekst wordt de verstoringfactor verontreiniging door stikstofdepositie achterwege gelaten. Deze factor is in de vorige paragraaf behandeld.

H1330A Schorren en zilte graslanden

Het habitatype schorren en zilte graslanden betreft kruidenrijke graslanden met soorten zoals lamsoor, zeekraal, zeeaster, schorrenzoutgras en zilte rus. Het habitatype komt voor in de kuststreek, maar staat niet onder invloed van de getijdewerking. De landelijke staat van instandhouding van het habitatype is matig gunstig (Tabel 4.1). Voor zowel oppervlakte als kwaliteit van het habitat geldt een behoudsdoelstelling.

Effecten

Schorren en zilte graslanden zijn gevoelig voor oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging door onder meer stikstofdepositie en optische en mechanische verstoring.

Oppervlakteverlies en versnippering

Werkzaamheden worden buiten de begrenzing van het habitatype uitgevoerd. Negatieve effecten op aangewezen habitattypen door oppervlakteverlies en versnippering zijn uit te sluiten.

Optische en mechanische verstoring

Omdat de werkzaamheden op ruime afstand van het betreffende habitatype worden uitgevoerd, zijn negatieve effecten in de vorm van mechanische en optische verstoring uitgesloten. De betreffende verstoringfactoren gelden uitsluitend indien deze optreden op habitats binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, waarin aangewezen soorten zijn te verwachten. Dit is in het geval van schorren en zilte graslanden niet aan de orde.

Conclusie schorren en zilte graslanden

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor het habitatype H1330A schorren en zilte graslanden tijdens de aanleg- en gebruiksfase zijn uitgesloten.

H2110 Embryonale duinen

Het habitatype embryonale duinen betreft soortenarme pionierduinen (embryonale duinen) met begroeiingen van biestarwegras (*Elytrigia juncea* subsp. *boreo-atlantica*). De begroeiingen kunnen variëren in dichtheid. Waar de embryonale duinen voorkomen in afwisseling met kaal zand en/of vloedmerkbegroeiingen, wordt het gehele mozaïek tot het habitatype gerekend. Embryonale duinen kunnen mozaïeken vormen met witte duinen van habitatype H2120. De landelijke staat van instandhouding van het habitatype is gunstig (Tabel 4.1). Voor zowel oppervlakte als kwaliteit van het habitat geldt een behoudsdoelstelling.

Effecten

Embryonale duinen zijn gevoelig voor oppervlakteverlies en versnippering, verontreiniging door onder meer stikstofdepositie en optische en mechanische verstoring.

Oppervlakteverlies en versnippering

Werkzaamheden worden buiten de begrenzing van het habitatype uitgevoerd. Negatieve effecten op het habitattypen door oppervlakteverlies zijn uit te sluiten.

Optische en mechanische verstoring

Omdat de werkzaamheden op ruime afstand van het betreffende habitatype worden uitgevoerd, zijn negatieve effecten in de vorm van mechanische en optische verstoring uitgesloten. De betreffende verstoringfactoren gelden uitsluitend indien deze optreden op habitats binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, waarin aangewezen soorten zijn te verwachten. Dit is in het geval van embryonale duinen niet aan de orde.

Conclusie embryonale duinen

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor het habitatype H2110 embryonale duinen tijdens de aanleg- en gebruiksfase zijn uitgesloten.

H2120 Witte duinen

Het habitatype witte duinen betreft door helm (*Amphiphila arenaria*), noordse helm (*x Calammophila baltica*) of duinzwenkgras (*Festuca arenaria*) gedomineerde delen van de zeereep. De zeereep is de eerste ofwel buitenste duinenrij aan de zeezijde. De vegetatie is zeer soortenarm door de extreme omstandigheden door stuivend zand, wind en zoutinvloeden, waar maar weinig soorten tegen bestand zijn. De landelijke staat van instandhouding van het habitatype is matig gunstig (Tabel 4.1). Voor zowel oppervlakte geldt een behoudsdoelstelling, voor kwaliteit een uitbreidings-/verbeteringsdoelstelling.

Effecten

Witte duinen zijn gevoelig voor oppervlakteverlies en versnippering, verontreiniging door onder meer stikstofdepositie en optische en mechanische verstoring.

Oppervlakteverlies en versnippering

Werkzaamheden worden buiten de begrenzing van het habitatype uitgevoerd. Negatieve effecten op het habitattypen door oppervlakteverlies en versnippering zijn uit te sluiten.

Optische en mechanische verstoring

Omdat de werkzaamheden op ruime afstand van het betreffende habitatype worden uitgevoerd, zijn

negatieve effecten in de vorm van mechanische en optische verstoring uitgesloten. De betreffende verstoringfactoren gelden uitsluitend indien deze optreden op habitats binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, waarin aangewezen soorten zijn te verwachten. Dit is in het geval van witte duinen niet aan de orde.

Conclusie schorren en zilte graslanden

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor het habitatype H2120 witte duinen tijdens de aanleg- en gebruiksfase zijn uitgesloten.

H2130 A en B Grijze duinen

Dit habitatype bestaat uit duingraslanden en mosduinen met een grote diversiteit aan vegetatietypen, bepaald door verschillen in vocht- en kalkgehalte, beheer, winddynamiek en zonexpositie. Mosduinen ontstaan in een eerste fase, nadat de duin niet meer stuift en het helmgras verdwijnt. In onze kalkrijke duinen verdwijnt helm reeds na 5 tot 10 jaar. Mosduinen gaan dan verder evolueren naar duingraslanden. Eerst met een aantal pioniersoorten zoals kruipend stalkruid en duinviooltje. Later in de successie komen in het duingrasland dan soorten als walstrobremraap, geel zonneroosje, kalkbedstro, liggend bergvlas, grote tijm en nachtsilene. Deze graslanden zijn zeer soortenrijk. De landelijke staat van instandhouding van grijze duinen is zeer ongunstig (Tabel 4.1). Voor zowel het oppervlakte en de kwaliteit van het habitat geldt een uitbreidingsdoelstelling.

Effecten

Grijze duinen zijn gevoelig voor oppervlakteverlies en versnippering, optische verstoring en mechanische verstoring. Daarnaast is het habitatype gevoelig voor verontreiniging door stikstofdepositie.

Oppervlakteverlies en versnippering

De werkzaamheden worden buiten de begrenzing van het habitatype uitgevoerd. Negatieve effecten op het habitatypen door oppervlakteverlies en versnippering zijn uit te sluiten.

Optische en mechanische verstoring

Omdat de werkzaamheden op ruime afstand van het betreffende habitatype worden uitgevoerd, zijn negatieve effecten in de vorm van mechanische en optische verstoring uitgesloten. De betreffende

verstoringfactoren gelden uitsluitend indien deze optreden op habitats binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, waarin aangewezen soorten zijn te verwachten. Dit is in het geval van grijze duinen niet aan de orde.

Conclusie grijze duinen

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor het habitatype H2130 A en B grijze duinen tijdens de aanleg- en gebruiksfase zijn uitgesloten.

H2150 Duinheiden met struikhei

Het habitatype duinheiden met struikhei (*Calluna vulgaris*) gedomineerde begroeiingen op kalkarme kustduinen en in relatief ver landinwaarts gelegen, van oorsprong kalkrijke maar inmiddels sterk ontkalkte en langdurig beweidde oude kustduinen. Het habitatype komt vooral in zuidwestelijker gelegen landen voor waar het type ook het meest karakteristiek is ontwikkeld. De soortensamenstelling in het noorden, langs de kusten van Nederland tot en met Polen, verschilt echter weinig van de twee andere habitatypen met struikhei (H2310 en H4030), die in het binnenland voorkomen.. In de ondergroei kan de soortenrijkdom aan korstmossen redelijk groot zijn. De landelijke staat van instandhouding van duinheiden met struikhei is gunstig (Tabel 4.1). Voor zowel het oppervlakte en de kwaliteit van het habitat geldt een behoudsdoelstelling.

Effecten

Duinheiden met struikhei zijn gevoelig voor oppervlakteverlies en versnippering, optische verstoring en mechanische verstoring. Daarnaast is het habitatype gevoelig voor verontreiniging door stikstofdepositie.

Oppervlakteverlies en versnippering

De werkzaamheden worden buiten de begrenzing van het habitatype uitgevoerd. Negatieve effecten op het habitatypen door oppervlakteverlies en versnippering zijn uit te sluiten.

Optische en mechanische verstoring

Omdat de werkzaamheden op ruime afstand van het betreffende habitatype worden uitgevoerd, zijn negatieve effecten in de vorm van mechanische en optische verstoring uitgesloten. De betreffende verstoringfactoren gelden uitsluitend indien deze optreden op habitats binnen de invloedssfeer van de

werkzaamheden, waarin aangewezen soorten zijn te verwachten. Dit is in het geval van duinheiden met struikheide niet aan de orde.

Conclusie duinheiden met struikheide

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor het habitatype H2150 duinheiden met struikheide tijdens de aanleg- en gebruiksfase zijn uitgesloten.

H2160 Duindoornstruwelen

Duindoorn is in de duinen de belangrijkste struweelpionier. Door het stopzetten van het historische begrazingsbeheer en de kleinschalige akkerbouw in de duinen heeft dit habitatype zich sterk uitgebreid in de loop van de 20ste eeuw. Duindoornstruwelen kunnen zich ontwikkelen uit diverse vegetatietypen zoals geïxteerde helmduinen, mosduinen en graslanden. De soort is het meest vitaal in jonge vochtige duinvalleien. Door de stikstofixatie in wortelknolletjes kan duindoorn zich gemakkelijk vestigen en uitbreiden op voedselarme zandbodems. Na verloop van tijd vestigen zich andere struiken zoals wilde liguster, gewone vlier, eenstijlige meidoorn, sleedoorn en diverse soorten braam en roos. De landelijke staat van instandhouding van het habitatype is gunstig (Tabel 4.1). Voor zowel oppervlakte als kwaliteit van het habitat geldt een behoudsdoelstelling.

Effecten

Duindoornstruweel is gevoelig voor oppervlakteverlies en versnippering, verdroging, optische verstoring, mechanische verstoring en verontreiniging door stikstofdepositie.

Oppervlakteverlies en versnippering

Werkzaamheden worden buiten de begrenzing van het habitatype uitgevoerd. Negatieve effecten op het habitatype door oppervlakteverlies zijn uit te sluiten.

Verdroging

Door de werkzaamheden en na de realisatie van het nieuwe hotel, wordt geen water aan de bodem onttrokken. Van verdroging zal door de werkzaamheden dan ook geen sprake zijn. Negatieve effecten door deze verstoringfactor zijn uitgesloten.

Optische en mechanische verstoring

Omdat de werkzaamheden op ruime afstand van het betreffende habitatype worden uitgevoerd, zijn negatieve effecten in de vorm van mechanische en optische verstoring uitgesloten. De betreffende verstoringfactoren gelden uitsluitend indien deze optreden op habitats binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, waarin aangewezen soorten zijn te verwachten. Dit is in het geval van duindoornstruwelen niet aan de orde.

Conclusie duindoornstruwelen

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor het habitatype H2160 duindoornstruwelen tijdens de aanleg- en gebruiksfase zijn uitgesloten.

H2170 Kruipwilgstruwelen

Dit habitatype omvat de dwergstruwelen met dominantie van Kruipwilg in en nabij vochtige duinvalleien. In dit habitatype hebben ze een karakteristieke hoogte van slechts 0,5 tot 1 m. Vaak komen ze in mozaïek voor met vochtig duingrasland en natte pioniervegetaties. Typische soorten zijn rond wintergroen, zomprus, zeggroene zegge, moeraswespenorchis en het zeer zeldzame kaal stofzaad. Op drogere plaatsen komen kruipwilgstruwelen vaak voor in mozaïek met drogere duingraslanden en mosduinen. Karakteristieke begeleiders zijn hier driedistel, duinwespenorchis en composieten zoals donderkruid, kleine leeuwentand en gewoon biggenkruid. De landelijke staat van instandhouding van het habitatype is gunstig (Tabel 4.1). Voor zowel oppervlakte als kwaliteit van het habitat geldt een behoudsdoelstelling.

Effecten

Kruipwilgstruwelen zijn gevoelig voor oppervlakteverlies en versnippering, optische verstoring, mechanische verstoring en verontreiniging door stikstofdepositie.

Oppervlakteverlies en versnippering

Werkzaamheden worden buiten de begrenzing van het habitatype uitgevoerd. Negatieve effecten op het habitatype door oppervlakteverlies en versnippering zijn uit te sluiten.

Verdroging

Door de werkzaamheden en na de realisatie van het nieuwe hotel, wordt geen water aan de bodem onttrokken. Van verdroging zal door de werkzaamheden

dan ook geen sprake zijn. Negatieve effecten door deze verstoringfactor zijn uitgesloten.

Optische en mechanische verstoring

Omdat de werkzaamheden op ruime afstand van het betreffende habitatype worden uitgevoerd, zijn negatieve effecten in de vorm van mechanische en optische verstoring uitgesloten. De betreffende verstoringfactoren gelden uitsluitend indien deze optreden op habitats binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, waarin aangewezen soorten zijn te verwachten. Dit is in het geval van kruipwilgstruwelen niet aan de orde.

Conclusie kruipwilgstruwelen

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor het habitatype H2170 kruipwilgstruwelen tijdens de aanleg- en gebruiksfase zijn uitgesloten.

H2180 Duinbossen

Het habitatype betreft natuurlijke of halfnatuurlijke loofbossen in de duinen. In ons land gaat het deels om duineikenbossen van voedselarme zandbodem, met zomereik (*Quercus robur*) als dominante soort. Op voedselrijke vochtige standplaatsen is zomereik als boomsoort ook algemeen. Deze bossen hebben in het voorjaar een soortenrijke kruidlaag. Dat geldt vooral voor de zogenoemde stinzenbossen die veelal hun bestaan danken aan de vestiging van landgoederen. De droge voedselarme bossen kennen een ruime verspreiding in het duingebied. De vochtige, voedselrijke bossen komen vooral in de binnenduinen voor, de aan de landinwaartse kant gelegen randzone van het duingebied. In duinvalleien, op vochtige matig voedselrijke gronden, groeien duinberkenbossen. Daar zijn de belangrijkste boomsoorten zomereik en ruwe berk (*Betula pendula*). De landelijke staat van instandhouding van het habitatype is gunstig voor de subtypen A en B en matig gunstig voor subtype C (Tabel 4.1). Voor zowel oppervlakte als kwaliteit van het habitat geldt een behoudsdoelstelling met uitzondering van het vochtige subtype waar een uitbreidings-/verbeteringsdoelstelling geldt voor kwaliteit.

Effecten

Duinbossen van het droge subtype zoals dit in de directe omgeving van het plangebied aanwezig is, zijn gevoelig voor oppervlakteverlies en versnippering,

verdroging optische verstoring, mechanische verstoring en verontreiniging door stikstofdepositie.

Oppervlakteverlies en versnippering

Werkzaamheden worden buiten de begrenzing van het habitatype uitgevoerd. Negatieve effecten op het habitatype door oppervlakteverlies en versnippering zijn uit te sluiten.

Verdroging

Door de werkzaamheden en na de realisatie van het nieuwe hotel, wordt geen water aan de bodem onttrokken. Van verdroging zal door de werkzaamheden dan ook geen sprake zijn. Negatieve effecten door deze verstoringfactor zijn uitgesloten.

Optische en mechanische verstoring

Hoewel de werkzaamheden op korte afstand van het betreffende habitatype worden uitgevoerd, zijn negatieve effecten in de vorm van mechanische en optische verstoring uitgesloten. Mechanische verstoring treedt niet op, omdat de werkzaamheden buiten het habitatype plaatsvinden, waardoor beïnvloeding van de bodem en de bomen is uitgesloten. Optische verstoring wordt sterk beperkt door de aanwezigheid van houtwallen aan weerszijden van de Vroonweg, waardoor de zichtlijn richting de werkzaamheden wordt onderbroken.

Conclusie duinbossen

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor het habitatype H2180 duinbossen tijdens de aanleg- en gebruiksfase zijn uitgesloten.

H2190 Vochtige duinvalleien

Het habitatype omvat vochtige laagten in duinen (valleien) met een breed scala aan begroeiingen. Het gaat hierbij in het algemeen om relatief jonge ontwikkelingsstadia. Zulke stadia treden vroeg op in de elkaar opvolgende reeks van begroeiingen, successie genoemd, die zich ontwikkelen op kale grond of in vegetatieloos open water. Jonge stadia zijn in valleien waterplantenbegroeiing, lage oever- en moerasvegetatie, en hoger opgaande vegetatie van moerasplanten (helofyten zoals riet). Vochtige duinvalleien kunnen – vooral onder kalkrijke omstandigheden – zeer rijk aan soorten zijn, zowel aan vaatplanten als aan mossen en korstmossen. Er worden vier subtypen onderscheiden: A, open water; B, kalkrijk; C, ontkalkt; D,

hoge moerasplanten. De landelijke staat van instandhouding van de verschillende subtypen van het habitatype is respectievelijk gunstig, matig gunstig, gunstig en matig gunstig (Tabel 4.1). Voor de eerste drie subtypen geldt voor zowel oppervlakte als kwaliteit een uitbreidings-/verbeteringsdoelstelling, voor subtype D geldt een behoudsdoelstelling voor zowel oppervlakte als kwaliteit.

Effecten

Vochtige duinvalleien zijn gevoelig voor oppervlakteverlies en versnippering, verdroging, optische verstoring, mechanische verstoring en verontreiniging door stikstofdepositie.

Oppervlakteverlies en versnippering

Werkzaamheden worden buiten de begrenzing van het habitatype uitgevoerd. Negatieve effecten op het habitatype door oppervlakteverlies en versnippering zijn uit te sluiten.

Verdroging

Door de werkzaamheden en na de realisatie van het nieuwe hotel, wordt geen water aan de bodem onttrokken. Van verdroging zal door de werkzaamheden dan ook geen sprake zijn. Negatieve effecten door deze verstoringfactor zijn uitgesloten.

Optische en mechanische verstoring

Omdat de werkzaamheden op ruime afstand van het betreffende habitatype worden uitgevoerd, zijn negatieve effecten in de vorm van mechanische en optische verstoring uitgesloten. De betreffende verstoringfactoren gelden uitsluitend indien deze optreden op habitats binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, waarin aangewezen soorten zijn te verwachten. Dit is in het geval van vochtige duinvalleien niet aan de orde.

Conclusie vochtige duinvalleien

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor het habitatype H2190 vochtige duinvalleien tijdens de aanleg- en gebruiksfase zijn uitgesloten.

H6410 Blauwgraslanden

Het habitatype betreft in ons land de zogenoemde blauwgraslanden. Het zijn soortenrijke hooilanden op voedselarme, basenhoudende bodems die 's winters plasdras staan en 's zomers oppervlakkig uitdrogen.

De naam blauwgrasland is afgeleid van de zwak blauw-groene kleur van de soorten die het aanzien bepalen. Dat zijn bijvoorbeeld Spaanse ruiters (*Cirsium dissectum*), blauwe zegge (*Carex panicea*) en tandjesgras (*Danthonia decumbens*). De blauwgraslanden worden plantensociologisch gerekend tot het verbond Junco-Molinion. De begroeiingen kennen een grote variatie in soortensamenstelling, afhankelijk van bodem, hydrologie en geografische ligging. De landelijke staat van instandhouding van het habitatype is zeer ongunstig (Tabel 4.1). Voor zowel oppervlakte als kwaliteit geldt een behoudsdoelstelling.

Effecten

Blauwgraslanden zijn gevoelig voor oppervlakteverlies en versnippering, verdroging, optische verstoring, mechanische verstoring en verontreiniging door stikstofdepositie.

Oppervlakteverlies en versnippering

Werkzaamheden worden buiten de begrenzing van het habitatype uitgevoerd. Negatieve effecten op het habitatype door oppervlakteverlies en versnippering zijn uit te sluiten.

Verdroging

Door de werkzaamheden en na de realisatie van het nieuwe hotel, wordt geen water aan de bodem onttrokken. Van verdroging zal door de werkzaamheden dan ook geen sprake zijn. Negatieve effecten door deze verstoringfactor zijn uitgesloten.

Optische en mechanische verstoring

Omdat de werkzaamheden op ruime afstand van het betreffende habitatype worden uitgevoerd, zijn negatieve effecten in de vorm van mechanische en optische verstoring uitgesloten. De betreffende verstoringfactoren gelden uitsluitend indien deze optreden op habitats binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, waarin aangewezen soorten zijn te verwachten. Dit is in het geval van blauwgraslanden niet aan de orde.

Conclusie blauwgraslanden

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor het habitatype H6410 blauwgraslanden tijdens de aanleg- en gebruiksfase zijn uitgesloten.

5.2.2 Habitatrichtlijnsoorten

Er zijn drie habitatrichtlijnsoorten aangewezen voor het Natura 2000-gebied 'Kop van Schouwen' (Tabel 4.1). Deze worden hieronder per soortgroep besproken.

H1014 Nauwe korfslak

De Nauwe korfslak is een klein landslakje met een linksgewonden huisje. Dat wil zeggen dat de spiraal vanaf de mondopening naar boven met de klok mee loopt. De huisjes zijn geelbruin tot roodbruin, fijn geribd en hooguit 1,9 mm hoog en 1,0 mm breed. In de mondopening zitten vijf tot zes tandplooien. De dieren planten zich geslachtelijk voort, maar zijn mogelijk ook zelfbevruchtend. De soort leeft in en onder het bodemstrooisel en tussen de begroeiing op vochtige, vaak min of meer kalkrijke terreinen. Vanwege de geringe afmetingen wordt de soort regelmatig over het hoofd gezien. De landelijke staat van instandhouding van de soort is matig gunstig (Tabel 4.1). Voor zowel de oppervlakte en de kwaliteit geldt een behoudsdoelstelling voor deze soort.

Vanuit de NDFF is het voorkomen van de nauwe korfslak in de omgeving van het plangebied niet bekend. Evenwel is niet met zekerheid uit te sluiten dat de nauwe korfslak in de omgeving voorkomt. Geschikt habitat is binnen het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen wel voorhanden bijvoorbeeld in de vochtige duinvalleien van de Vroongronden. De nauwe korfslak is gevoelig voor oppervlakteverlies en versnippering, verontreiniging door onder andere stikstofdepositie, verdroging, verstoring door trilling en mechanische verstoring.

Oppervlakteverlies en versnippering

De werkzaamheden vinden op ruime afstand van geschikt habitat van de nauwe korfslak plaats. Negatieve effecten op deze soort door oppervlakteverlies en versnippering zijn dan ook uitgesloten.

Verdroging

Door de werkzaamheden en na de realisatie van het nieuwe hotel, wordt geen water aan de bodem onttrokken. Van verdroging zal door de werkzaamheden dan ook geen sprake zijn. Negatieve effecten door deze verstoringfactor zijn uitgesloten. Bovendien is de afstand tussen het plangebied en de dichtstbijzijnde geschikte leefgebieden voor de nauwe korfslak

zodanig groot, dat ook op basis hiervan effecten zijn uit te sluiten.

Verstoring door trilling en mechanische verstoring

Voor deze verstoringfactoren geldt dat deze uitsluitend gedurende de werkzaamheden kunnen optreden. Evenwel geldt voor deze factoren dat deze geen ver uitstralend effect zullen hebben, tenminste niet tot locaties waar de nauwe korfslak mogelijk voorkomt. Negatieve effecten op de nauwe korfslak door deze verstoringfactor zijn uitgesloten.

Conclusie nauwe korfslak

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor de nauwe korfslak zijn uitgesloten.

H1340 Noordse woelmuis

De noordse woelmuis is een aangewezen habitatsoort voor het Natura 2000-gebied. De landelijke staat van instandhouding van de noordse woelmuis is zeer ongunstig (Tabel 4.1). Voor zowel de oppervlakte als de kwaliteit geldt een uitbreidingsdoelstelling voor deze soort.

De noordse woelmuis is gebonden aan zeer nat habitat met een hoge bedekkingsgraad van de vegetatie. In droger habitat wordt de soort veelal verdrongen door andere soorten woelmuizen, een te lage bedekkingsgraad in de vegetatie leidt tot een hogere predatiedruk. Vanuit de NDFF zijn waarnemingen bekend van de noordse woelmuis in de omgeving van het plangebied. De vochtige valleien in de Vroongronden op ruim een kilometer ten westen van het plangebied, vormen een bekend leefgebied voor deze soort. De noordse woelmuis is gevoelig voor oppervlakteverlies en versnippering, verdroging en mechanische verstoring, van de overige verstoringfactoren is het effect niet bekend of niet relevant.

Oppervlakteverlies, versnippering en mechanische verstoring

De werkzaamheden vinden op ruime afstand van geschikt habitat van de noordse woelmuis plaats. Negatieve effecten op deze soort door oppervlakteverlies, versnippering en mechanische verstoring waardoor het leefgebied direct wordt beïnvloed zijn dan ook uitgesloten.

Verdroging

Door de werkzaamheden en na de realisatie van het nieuwe hotel, wordt geen water aan de bodem onttrokken. Van verdroging zal door de werkzaamheden dan ook geen sprake zijn. Negatieve effecten door deze verstoringfactor zijn uitgesloten. Bovendien is de afstand tussen het plangebied en de dichtstbijzijnde bekende groeiplaats van de groenknolorchis zodanig groot, dat ook op basis hiervan effecten zijn uit te sluiten.

Conclusie noordse woelmuis

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor de noordse woelmuis zijn uitgesloten.

H1903 Groenknolorchis

De groenknolorchis is een aangewezen soort voor het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen. De landelijke staat van instandhouding van groenknolorchis is zeer ongunstig (Tabel 4.1). Voor zowel de oppervlakte, de kwaliteit en populatie geldt een uitbereidingsdoelstelling.

Vanuit de NDFF zijn in of in de directe nabijheid van het plangebied geen waarnemingen bekend van de groenknolorchis. Deze soort is gebonden aan zeer vochtige omstandigheden en komt voor in trilvenen en natte duinvalleien. Ook dit soort vegetaties komt niet voor in het onderzoeksgebied en het aan het onderzoeksgebied grenzende deel van het Natura 2000-gebied. De meest nabij gelegen waarnemingen komen van het gebied Oosterban en Duinen van Renesse, op ruim 2,7 kilometer afstand van het plangebied. De soort is uitsluitend aantoonbaar gevoelig voor verdroging en mechanische verstoring. Voor de overige verstoringfactoren geldt dat de effecten niet bekend of niet relevant zijn.

Mechanische verstoring

De werkzaamheden vinden uitsluitend plaats op ruime afstand van groeiplaatsen van de groenknolorchis. Negatieve effecten door mechanische verstoring zijn derhalve uitgesloten.

Verdroging

Door de werkzaamheden en na de realisatie van het nieuwe hotel, wordt geen water aan de bodem

onttrokken. Van verdroging zal door de werkzaamheden dan ook geen sprake zijn. Negatieve effecten door deze verstoringfactor zijn uitgesloten. Bovendien is de afstand tussen het plangebied en de dichtstbijzijnde bekende groeiplaats van de groenknolorchis zodanig groot, dat ook op basis hiervan effecten zijn uit te sluiten.

Conclusie groenknolorchis

- Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor groenknolorchis zijn uitgesloten.

Broedvogels en niet-broedvogels

Voor het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen zijn geen broedvogels en niet-broedvogels aangewezen. Dit betekent dat dergelijke soorten niet door de ontwikkelingen kunnen worden beïnvloed. Voor zowel de Natura 2000-gebieden Voordelta als Oosterschelde zijn diverse niet-broedvogelsoorten aangewezen, als ook een aantal broedvogelsoorten voor het Natura 2000-gebied Oosterschelde. Deze gebieden liggen echter op een zodanige afstand van het plangebied dat, op basis van de uit te voeren werkzaamheden, negatieve effecten op deze soorten op voorhand zijn uitgesloten.

5.3 Cumulatie

Cumulatie van op zichzelf geringe negatieve effecten door meerdere ingrepen in en rond hetzelfde gebied kan leiden tot een versterking van deze effecten. Dit kan het geval zijn indien er meerdere ruimtelijke ontwikkelingen zijn, waardoor er bijvoorbeeld sprake is van een extra toename in recreatiedruk.

Voorliggend project heeft geen effect op het omliggend Natura 2000-gebied 'Kop van Schouwen' en de verderaf gelegen gebieden 'Voordelta' en 'Oosterschelde'.

Het bestaan van andere, mogelijk verstorende projecten in de directe omgeving van voorliggend plangebied zijn niet bekend. Cumulatie van effecten van meerdere projecten in de omgeving is dan ook niet aan de orde.

6 Conclusie en advies

Met behulp van een Voortoets is onderzocht of de sloop en nieuwbouw van het hotel aan de Vroonweg te Renesse (significant) negatieve effect kan hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van aangewezen habitattypen of soorten binnen de Natura 2000-gebieden 'Kop van Schouwen', 'Voordelta', en 'Oosterschelde'. In dit hoofdstuk worden de onderzoeksvragen beantwoord.

- *Zijn er (negatieve) effecten op plaatselijk aangewezen soorten en habitattypen te verwachten?*

Nee, zowel op aangewezen soorten als aangewezen habitattypen zijn door de werkzaamheden geen (significant) negatieve effecten te verwachten. Uit de stikstofberekening komt geen toename van de stikstofdepositie naar voren en ook voor de overige verstoringsfactoren geldt dat negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen zijn uitgesloten.

- *Ondervinden de aangewezen instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden 'Kop van Schouwen', 'Voordelta' en 'Oosterschelde' negatieve effecten van de ontwikkelingen?*

Nee, de aangewezen instandhoudingsdoelstellingen worden niet bedreigd door de voorgenomen ingrepen.

- *Is het noodzakelijk een Verslechteringstoets of Passende Beoordeling op te stellen voor het project?*

Voor dit project geldt dat er geen negatieve effecten op de omliggende Natura 2000-gebieden zijn te verwachten. Er is geen noodzaak tot het uitvoeren van een verslechteringstoets of passende beoordeling.

7 Bronnen

7.1 Literatuur

Dessborn et al. 2016. Geese as vectors of nitrogen and phosphorus to freshwater systems. In: Inland waters 6: 111-122.

Rijkswaterstaat. 2016. Natura 2000 Deltawateren, beheerplan 2016-2022. Ministerie van infrastructuur en milieu.

Van der Ploeg, E., 2017. Quicksan Natuurwetgeving herinrichting Renesse. Ecologisch Adviesbureau Viridis, Culemborg

Van Gastel, J. & H. Witbreuk. 2022. Stikstofberekening Hotel Vroonweg 35 Renesse. Juust, Kapelle

7.2 Websites

Verspreidingsatlas planten

Via www.verspreidingsatlas.nl/planten

Nationale Databank Flora en Fauna

Via www.ndff-ecogrid.nl/

Ecopedia

Via www.ecopedia.be/pagina/europees-beschermde-natuur-0

Aerius Calculator

Via <https://www.aerius.nl/nl>

Profiel Natura 2000-gebied Kop van Schouwen

<https://www.natura2000.nl/gebieden/zeeland/kop-van-schouwen>

Profiel Natura 2000-gebied Voordelta

<https://www.natura2000.nl/gebieden/zeeland/voordelta>

Profiel Natura 2000-gebied Oosterschelde

www.natura2000.nl/gebieden/zeeland/oosterschelde

Profielen habitattypen en habitatrichtlijnsoorten

<https://www.natura2000.nl/profielen>

